

2021-11-23

Förslag till modell för införande av organiserad prostatacancertestning i norra sjukvårdsregionen.

Effekter av OPT

Organiserad prostatacancertestning ökar jämlikheten inom tidig cancerdiagnostik i och med att alla män får samma information och erbjudande om testning. Ett breddinförande av OPT i norra sjukvårdsregionen kommer att leda till att dödligheten i prostatacancer minskar och att en minskning sker av antalet män som lever med spridd prostatacancer. Effekten av ett fullt utbyggt testningsprogram beräknas på sikt leda till att minst 37 män per år i norra sjukvårdsregionen undviker död i prostatacancer och lever i snitt åtta år längre.

Organiserad prostatacancertestning förväntas öka antalet diagnostiserade fall och öka behovet av utredning med magnetresonanstomografi, prostatabiopsi samt aktiv monitorering och behandling av prostatacancer.

Kostnader för OPT

OPT kommer på lång sikt att medföra kostnadsbesparingar för vården genom minskade kostnader för bromsande mediciner och palliativ vård vid spridd prostatacancer. Nuvarande omfattande, ojämlika och dyra icke-organiserade PSA-testning kommer att minska, vilket kommer att spara pengar och minska belastningen på primärvården. En kostnadsökning väntas dock under de första fem till tio åren när OPT kommer att bedrivas parallellt med den icke-organiserade omfattande PSA-testning som redan pågår.

Första årets OPT förväntas kosta ca 6,5 miljoner kr i Regionerna Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland varav ca 4 miljoner är kostnader för utredning och behandling vid urologklinik. I Region Jämtland Härjedalen är den beräknade kostanden ca 3,5 miljoner kr varav ca 2 miljoner är kostnader för utredning och behandling.

Kostnaden för andra årets OPT förväntas bli ca 650 000 kr lägre per region i och med att initiala investeringar i IT-system redan är genomförda. Ett sjukvårdsregionalt OPT-kontor förväntas bli ca 500 000 kr billigare per år per region jämfört med att varje region driver ett eget kontor.

Sammanfattning av förslaget

RCC Norr har utrett hur organiserad prostatacancertestning (OPT) kan införas i norra sjukvårdsregionen och vilka effekter ett införande skulle få avseende folkhälsa, sjukvård och ekonomi. RCC Norr föreslår att:

- OPT införs i norra sjukvårdsregionen enligt utredningens förslag.
- införandet startas med att en årskull av 50-, 56- och 62-åriga män får skriftlig information om för- och nackdelar med prostatacancerutredning kombinerat med ett erbjudande om att lämna PSA-prov. Efter sex år har alla män mellan 50 och 67 år fått informationen och erbjudandet.
- ett sjukvårdsregionalt kontor för utskick och svar samt telefonrådgivning och hantering av regionala kvalitetsregister för OPT inrättas vid RCC Norr och servar samtliga regioner i sjukvårdsregionen.
- vid PSA <1 ug/l erbjuds provtagning på nytt efter sex år; vid PSA 1–3 ug/l erbjuds provtagning på nytt efter två år; vid PSA över 3 ug/l skickas en remiss till urologklinik.
- urologklinikerna i norra sjukvårdsregionen använder prostatavolym som selekterande test innan magnetresonanstomografi (MR) och hanterar för övrigt utredning enligt en nationellt framtagen algoritm. Metoden med initial mätning av prostatavolym minskar överdiagnostik och minskar kraftigt behovet av MR.
- all data om OPT samlas i regionala kvalitetsregister.
- RCC Norr fakturerar regionerna i efterskott för det sjukvårdsregiongemensamma kontorets omkostnader för utförd OPT enligt avtal och aktuella prislistor från NRF.
- RCC Norr får i uppdrag att kartlägga nuläget i norra sjukvårdsregionen avseende frekvensen av PSA-testning, prostatacancerincidens, resursåtgång inom sjukvården samt associerade kostnader innan OPT införs. Syftet är att möjliggöra utvärdering av effekten av OPT.